

MUISTIOLUONNOS METSÄNEUVOSTON KOKOUS 3/2024

Aika: 15.10.2024 klo 8.00–10.00

Paikka: Meritulli, Meritullinkatu 8 sekä etäyhteysmahdollisuus

Osallistujat

MMM pj Sari Essayah

MMM 3. vpj. Tuula Packalen

MMM Erno Järvinen

YM Tarja Haaranen (etänä)

TEM Sari Tasa

VM Jyri Inha

LVM Maija Ahokas (etänä)

MMM Taina Vesanto

Metsähallitus Hannu Lehtonen (etänä)

Luonnonvarakeskus Antti Asikainen (etänä)

Syke Pekka Leskinen (etänä)

Itä-Suomen yliopisto Heli Peltola (etänä)

Suomen metsäkeskus Anna Rakemaa

Maakunnalliset metsäneuvostot Sari Lantta

Suomen Metsäyhdistys Kirsi Joensuu

Metsäteollisuus ry Jimi Rajajärvi

Sahateollisuus ry Tino Aalto

MTK Marko Mäki-Hakola

SLC Anders Portin

Energiateollisuus ry Jari Kostama (etänä)

Kemiateollisuus ry Pia Vilenius

SLL Antti Heikkinen (etänä)

WWF Jari Luukkonen (etänä)

Loimu ry Juho Ikonen

METO ry Stefan Borgman

Paperiliitto ry Juhani Siira (etänä)

Teollisuusliitto ry Jari Sirviö

Koneyrittäjät ry Matti Peltola

Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry Kari Palojärvi (etänä)

Metsäkoulutus ry Ilkka Harkkila (etänä)

Suomen riistakeskus Mari Lyly (etänä)

Lusto Niina Uronen

Suomen Partiolaiset Tiina Witikkala

Suomen 4H-liitto ry Marjaana Liukko

Suomen Metsäsäätiö Martta Fredrikson (etänä)

Metsämiesten Säätiö Aija Järnstedt (etänä)

MMM Satu Rantala (sihteeri)

MMM Josefiina Tiainen (2. sihteeri)

Asiantuntijat ja muut läsnäolijat

MMM Ahti Hirvonen

Suomen metsäkeskus Anssi Niskanen

Suomen tieyhdistys ry Simo Takalammi

MMM Erika Keppola

MMM Tapio Luoma-Aho

YM Lyydia Ylönen (etänä)

TEM Teemu Hartikainen (etänä)

YM Jouni Laveri (etänä)

Poissa

YM 1. vpj. Kai Mykkänen

TEM 2. vpj. Wille Rydman

OKM

Suomen Latu ry

Helsingin yliopisto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja ministeri Sari Essayah avasi kokouksen klo 8. Osallistujat todettiin ja asialista hyväksyttiin.

2. Metsäneuvoston edellisen kokouksen muistio (liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Ministerien ajankohtaiskatsaukset

Ministeri Essayah kertoi, että Metsähallituksen omistajapolitiikkaa puollettiin talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 9.10.2024. Omistajapolitiikkakaudella 2024–2027 Metsähallituksen tuloutus valtion kassaan kasvaa. Tuloutuksen nosto ei vaikuta valtion metsien hakkuutavoitteisiin. Puun hyvä kysyntä ja hintataso sekä uusiutuvan energian tuotannon edistämisestä saatavat tuotot mahdollistavat korkeamman tuloutustason. Metsähallitus jatkaa uusiutuvan energian hankkeiden kehittämistä valtion maa- ja merialueilla. Metsähallitus edistää luonnon monimuotoisuutta talousmetsissä aktiivisilla luonnonhoitotoimenpiteillä ja myös osallistumalla Helmi-ohjelman toimeenpanoon. Uutena tavoitteena Metsätalous Oy:lle on mm. toteuttaa purokunnostuksia yhteensä noin 200 km vuoteen 2030 mennessä. Vanhojen metsien kansalliset kriteerit olivat lausuntokierroksella kesällä 2024 ja menevät valtioneuvoston päätettäväksi lähiaikoina. Metsähallitus kartoittaa valtion vanhat ja luonnontilaiset metsät maastokausien 2024–2025 aikana.

Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kansliapäälliköt kutsuivat 3.10. metsätalouden toimijoita, ympäristöhallinnon viranomaisia ja Suomen luonnonsuojeluliiton pyöreään pöytään keskustelemaan konkreettisista toimenpiteistä raakkutuhon kaltaisten tapahtumien estämiseksi. Tapaamisessa oltiin yksimielisiä siitä, että muun muassa lajitiedon saatavuudessa ja ajantasaisuudessa, tietojärjestelmissä ja yhtenäisessä viranomaisohjeistuksessa on parannettavaa.

Eduskunnan ympäristö- sekä maa- ja metsätalousvaliokunta järjestivät 8.10. julkisen kuulemisen pienvesien ja uhanalaisten lajien suojelusta ja metsien käytöstä. Suojavyöhykkeistä oli lähes yksimielinen kanta, että lakisääteinen kiinteämittainen suojavyöhyke ei ratkaise vesien, luontotyyppien tai lajien suojelun tarpeita. Vahvaa kannatusta saikin metsäoperaatioiden toimintamallien ja hyvien käytäntöjen kehittäminen.

Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepakettiin liittyen ministeri kertoi, että syyskuun lopulla pidetyssä sidosryhmätilaisuudessa paketin virkavalmistelijat avasivat esille nousseita toimia ja saivat sidosryhmiltä palautetta jatkotyöstöön. Työn on tarkoitus valmistua alkuvuodesta 2025.

Kansainvälisistä asioista ministeri nosti esiin metsäkatoasetuksen, johon komissio ehdottaa soveltamisen lykkäämistä vuodella eteenpäin. Lisäksi komissio on julkaissut asetuksen kauan odotetut toimeenpano- eli tulkintaohjeistukset. Ministeri korosti, että Suomen puolelta on tehty vahvaa vaikuttamista lykkäämisen puolesta ja nyt toivotaan, että käsittely menisi parlamentin ja neuvoston puolella sujuvasti eteenpäin.

Ennallistamisasetuksesta ministeri nosti esille kansalliset ennallistamissuunnitelmat. Ennallistamissuunnitelman valmistelun organisointi on parhaillaan käynnissä. Ympäristöministeriö on nimittämässä useampia hallinnon sisäisiä työryhmiä ja ohjausryhmän. Myös sidosryhmiä tullaan osallistamaan valmisteluun. Konkreettiset toimenpiteet ja toimeenpanon kokonaiskustannus täsmentyvät kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa.

Ministeri nosti esille For Forest+ -ryhmän sekä hyvänä uutisena sen, että Ranska on liittynyt mukaan ryhmään. Ministeri kertoi, että metsien monitorointiasetus on tällä hetkellä ryhmän

vaikuttamistyön alla ja ryhmä esittää keinoja etenemiseen. Puheenjohtajuus siirtyy seuraavaksi Slovenialle.

Lisäksi ministeri mainitsi Saksassa lokakuun alussa järjestetyn Forest Europe - metsäministerikonferenssin, jossa Euroopan maiden metsäasioista vastaavat ministerit allekirjoittivat julkilausuman kestävä metsätalouden kehittämiseksi. Julkilausuman allekirjoitti kaikki osallistuneet 35 jäsenvaltiota ja sitä tuki yli 20 tarkkailijaorganisaatiota. Kokouksessa päätettiin perustaa metsiin kohdistuvien riskien ennakointiin ja hallintaan keskittyvä Forest Risk Facility -toimielin, joka tulee toimimaan EFI:n eli Euroopan metsäinstituutin alaisuudessa ja pohtimaan metsätuhojen todellista ja potentiaalista vaikutusta Euroopassa.

Ministerin ajankohtaiskatsauksen jälkeen käydyssä keskustelussa kommentoitiin metsäkatoasetusta, jonka soveltamisen lykkäämiseen oltiin useissa puheenvuoroissa tyytyväisiä. Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepakettiin liittyen nostettiin esiin muun muassa Metka-varat ja niiden riittävyys. Keskustelussa nousi myös esille EU:n suurille yrityksille asettamat raportointivaatimukset ja tarve joustavaan ja järkevään sääntelyyn, joka ei nosta yritysten hallinnollista taakkaa kohtuuttomasti. Lisäksi keskustelussa nostettiin esille polttoaineen jakelijoiden päästökauppa ja energiaverodirektiivi. Polttoaineen jakelijoiden päästökauppaan liittyen nostettiin esiin direktiivin mahdollinen virheellinen käännös koskien metsätalouden huomioimista, jonka vuoksi metsätaloudella ei olisi mahdollisuutta saada kompensatiota, vaikka kyseisen direktiivin mukaan metsätalous pitäisi mahdollisesti sisältyä siihen. Tuotiin myös esille, että OECM-alueet on Suomesta vahvistettu ja ne ilmoitetaan kansainvälisiin suojelutilastoihin.

4. EU-komission tulevan kauden työohjelma metsäsektorin kannalta, Ahti Hirvonen, MMM

Maatalousneuvos Ahti Hirvonen maa- ja metsätalousministeriöstä kertoi metsäneuvostolle EU-komission tulevan kauden työohjelmasta. Hirvonen kuvaili komission puheenjohtaja Ursula von der Leyenin 5-vuotisohjelman olevan hyvin yleisen tason ohjelma, jossa metsiä käsitellään ilmastonmuutoksen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden ja metsäpalojen torjunnan kautta. Työohjelman esittelyn lisäksi Hirvonen kertoi rahoituskehiksen valmistelusta sekä EU-vaikuttamisesta ja suomalaisten EU-rekrytointien edistämisestä.

Metsäneuvostossa keskusteltiin tulevan kauden työohjelmasta, EU-vaikuttamisesta ja biotaloudesta. Lisäksi nähtiin tärkeänä, että suomalaisia asiantuntijoita saadaan lähetettyä EU-tehtäviin.

5. Tieverkosto ja metsäala, Simo Takalammi, Suomen Tieyhdistys ry (liite 2)

Toimitusjohtaja Simo Takalammi Suomen tieyhdistykseltä piti esityksen tieverkostosta. Esityksen jälkeen aiheesta keskusteltiin.

Keskustelun keskeisiä teemoja olivat metsäteiden kunto, rahoitushaasteet, yksityistieverkoston ongelmat sekä siltojen huolto. Pohdittiin myös osaamisen katoamista ja ammatillisen koulutuksen roolia tieverkoston kunnossapidossa. Nähtiin muun muassa, että metsäsektoria palvelevan liikennöinnin tarpeita ei ole pitkällä tähtäimellä kokonaisvaltaisesti suunniteltu. Tarpeellisen rahoituksen turvaaminen on haastavaa. Korjausvelan kasvu ja yksityisteiden kunnossapidon heikkeneminen herättivät huolta. Tärkeäksi nähtiin priorisointi ja tehokas resurssien kohdentaminen, erityisesti siltaremontteihin ja huonokuntoisiin teihin.

6. Alueellisten metsäohjelmien tilannekatsaus, Anssi Niskanen, Suomen metsäkeskus (liite 3)

Tietopalvelujohtaja Anssi Niskanen Suomen metsäkeskuksesta piti metsäneuvostolle alueellisten metsäohjelmien tilannekatsauksen, jossa käsiteltiin AMO:jen valmisteluprosessia vuosina 2024–2025 sekä aikatauluja. AMO:t valmistellaan kaudelle 2026–2030.

Katsauksen jälkeen keskusteltiin. Keskustelu keskittyi AMO:jen valmisteluprosessiin, maakuntakaavojen rooliin, yhteistyöhön viranomaisten välillä sekä alueellisten tarpeiden ja elinkeinojen huomioimiseen ohjelmien valmistelussa. Lisäksi esiin nousi muun muassa valtion ja maakuntien välisen ALKE-keskusteluprosessin yhteys alueellisiin metsäohjelmiin. Nähtiin muun muassa tärkeänä, että KMS:n tavoitteet tulisi huomioida valtakunnallisissa alueiden käyttötavoitteissa. Tuleva vuosi nähtiin erittäin tärkeänä AMO-valmistelun kannalta.

7. Muut asiat (liite 4)

Satu Rantala maa- ja metsätalousministeriöstä esitteli metsäneuvostolle maaseutupoliittisen selonteon valmistelua tukevan kyselyn (liite 4), johon näkemyksiä toivotaan myös metsäneuvostolta. Kysely lähetetään metsäneuvostolle vastattavaksi lähipäivinä, jonka jälkeen metsäneuvoston työvaliokunta koostaa metsäneuvoston vastauksen.

8. Tiedoksi

Tuotiin tiedoksi metsäneuvoston jäsenmuutos. Suomen Luonnonsuojeluliiton jäsenet ovat vaihtuneet 25.9.2024: uusi jäsen Antti Heikkinen, ympäristöpäällikkö ja varajäsen Hanna Halmeenpää, hallituksen puheenjohtaja. Samalla Paloma Hannosen (jäsen) ja Liisa Toopakan (varajäsen) toimikausi SLL:n edustajana metsäneuvostossa päättyy.

Tuotiin tiedoksi tiedote nuorten metsäneuvostosta:

- [Mitä nuoret ajattelevat Suomen metsäpolitiikasta? Hae mukaan nuorten metsäneuvostoon!](#) (Suomen metsäyhdistyksen tiedote 9.10.2024)

9. Seuraava kokous

Metsäneuvoston seuraava kokous pidetään 18.12.2024 klo 12.15–14.15.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 09.49.

Liitteet

Liite 1 Edellisen kokouksen muistioluonnos 110624

Liite 2 Tieverkko ja metsäala, Takalammi

Liite 3 AMO 2026-2030 valmistelu, Niskanen

Liite 4 Maaseutupoliittisen selonteon valmistelua tukeva kysely